

მუშათა და გლეხთა მთავრობის

კანონთა და განკარგულებათა კრებული

სახალხო კომისიათა სახელოს და ეკონომიური სახელოს
სამართა მმართველობის გამოცემა

1931 წ. დეკემბრის 31.

№ 24

ნაწილი პირველი

შ ი ნ ა ბ ა ს ი

სახალხო მეურნეობის ხაერთო საკითხები.

252. საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიასთან არსებული საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის ტექნიკის კომიტეტის დებულების დამტკიცებისა და სამოქმედო შემოღების შესახებ.

დებულება საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიასთან არსებული საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის ტექნიკის კომიტეტის შესახებ.

253. იმ პერიოდის განმავლობაში, ვიდრე დაიწყო ზემო-ავჭალის ჰიდრო-ელექტროსადგურის დანადგართა და რიონის ჰიდრო-ელექტროსადგურის ექსპლუატაცია, ზემო-ავჭალის ჰიდრო-ელექტროსადგურის დატვირთვის მოწყობის ღონისძიებათა შესახებ.

კომუნალური და საბინაო მეურნეობა.

254. „საცხოვრებელი სადგომების თაობაზე“ გამოცემული 1923 წ. სექტემბრის 26-ის დეკრეტის მე-6 მუხლის რედაქციის შეცვლის შესახებ.

255. ქალაქ ქუთაისში საბინაო კრიზისის შესუსტების ღონისძიებათა და საცხოვრებელი ფართობით მუშათა და გლეხთა წითელი არმიის თავმჯდომეთა საკადრო შედგენილობის პირების უზონიფერაციის შესახებ.

ფინანსები.

256. ადგილობრივი მრეწველობის საწარმოთა და პირველადი კოოპერატიული ორგანიზაციე-

ბის მიერ წლიური ბალანსების გამოქვეყნების წესის შესახებ.

257. მოსახლეობის თეთრდაბეგერის დებულების მე-9 და მე-20 მუხლების რედაქციის შეცვლის შესახებ.

შრომა.

258. 1932 წლისათვის საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე მუშა-ძალის საჭიროების გეგმისა და მუშა-ძალის ბალანსების შედგენის წესის შესახებ.

259. ქვა-ნაშრომისა და შავი ტყის მრეწველობის მემალაროვ მუშების შრომის საგზაო ბეგარისაგან განთავისუფლების შესახებ.

260. საქართველოს სსრ სახალხო კომისარიატებისა და ცენტრალური დაწესებულებების მუშაობის ექსპლუატაციის წესებზე კვირაზე გადაყვანის შესახებ.

სოციალურ-კულტურული წყობილება.

261. კულტურული მშენებლობის საბჭოების დებულების შეცვლისა და დამატების შესახებ.

262. სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელ კომიტეტთან საბჭოთა აღმშენებლობის სახლის დაარსებისა და ამ სახლის დებულების დამტკიცების შესახებ.

დებულება სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელ კომიტეტთან არსებული საბჭოთა აღმშენებლობის სახლის შესახებ.

263. „რემედისის“ დეკადის (ათდღიური) ჩატარების შესახებ.

სისხლის სამართალი.

264. სისხლის სამართლის კოდექსის 61 მუხლის 1-ლი და მე-2 ნაწილის რედაქციის შეცვლის შესახებ.

265. სისხლის სამართლის კოდექსისათვის 103^ა-ა მუხლის დამატების შესახებ.

266. სისხლის სამართლის კოდექსისათვის 105^ა მუხლის დამატების შესახებ.

სახამართლო წყობილება და სამართლის წარმოება.

267. საქართველოს სსრ სამოქალაქო სამართლის საპროცესო კოდექსის 26 მუხლის მე-2 მუხლის უკანასკნელი აბზაცის შეცვლის შესახებ.

268. სისხლის საქმეთა ქვემდებარეობის შესახებ.

სახალხო მეურნეობის საერთო საკითხები

252. დადგინილება ს. კ. ს.

საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგვემო კომისიასთან არსებული საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის ქიმიზაციის კომიტეტის დებულების დამტკიცებისა და სამოქმედოდ შემოღების შესახებ.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

დამტკიცებულ და სამოქმედოდ შემოღებულ იქნეს შემდეგი დებულება საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგვემო კომისიასთან არსებული საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის ქიმიზაციის კომიტეტის შესახებ.

საქ. სსრ ს. კ. ს-ის თავმჯდომარის მოადგ. ბ. გოფია.

საქ. სსრ ს. კ. ს-ის საქმეთა მმართველი პ. ტყაბლაძე.

1931 წ. ნოემბრის 24.

ტიფლისი.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგვემო კომისიასთან არსებული საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის ქიმიზაციის კომიტეტის შესახებ.

1. საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის ქიმიზაციის კომიტეტი არსებობს საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგვემო კომისიასთან.

2. კომიტეტს დაეკისრება:

ა) დაამუშაოს ძირითადი დირექტივები, ცალკეული პრობლემები და ლონისძიებანი საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის ქიმიზაციის დარგში და აგრეთვე დაამუშაოს საკავშირო და ფედერატიული ორგანოების დავალებით, საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის ქიმიზაციასთან დაკავშირებული საკითხები;

ბ) დაამუშაოს საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის ქიმიზაციის საბერსპექტიუო გეგმები და მათი განხორციელების წესი და საშუალებანი, აგრეთვე განიხილოს სახალხო მეურნეობის წლიური გეგმები იმ მხრივ, რომ მათში გამოხატულ იქნეს საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის ქიმიზაციის ამოცანები;

ვ) შეიმუშაოს დადგენილებათა პროექტები სახალხო მეურნეობის ქიმიზაციის საკითხების შესახებ, რათა ეს პროექტები სახელმწიფო საგეგმო კომისიის პრეზიდიუმის მეშვეობით წარედგინოს დასამტკიცებლად საქართველოს სსრ მთავრობას;

დ) მისცეს, სახალხო მეურნეობის ქიმიზაციის უზრუნველყოფის თვალსაზრისით, დასკვნა იმ დადგენილებათა პროექტების შესახებ, რასაც უწყებები შეიტანენ საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოში და ეკონომიურ საბჭოში;

ე) მისცეს დასკვნა საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიის პრეზიდიუმს ყველა იმ საკითხის შესახებ, რასაც საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიის სექტორები ამუშავებენ და რაც სახალხო მეურნეობის ქიმიზაციის შეეხება;

ვ) განახორციელოს საერთო მეთვალყურეობა იმისათვის, რომ დაწესებულებებმა, საწარმოებმა და ორგანიზაციებმა შეასრულონ ძირითადი ღონისძიებანი სახალხო მეურნეობის ქიმიზაციის დარგში;

ზ) განახორციელოს უშუალო კავშირი სამეცნიერო-ტექნიკურ, სამეურნეო და საზოგადოებრივ ორგანიზაციებთან, რომელნიც სახალხო მეურნეობის ქიმიზაციის საკითხებზე მუშაობენ;

თ) მოაწიოს ყრილობები, კონფერენციები და თათბირები ქიმიზაციის საკითხების შესახებ;

ი) შეკრიფოს და გაავრცელოს ინფორმაცია სსრ კავშირში და საზღვარგარეთ ქიმიის დარგში წარმოებული მუშაობისა და ამ დარგის მიღწევების შესახებ.

3. სახალხო მეურნეობის ქიმიზაციის კომიტეტს უფლება აქვს:

ა) მისცეს საქართველოს სსრ უწყებებსა და ორგანიზაციებს და აგრეთვე საქართველოს სსრ-ის შედგენილობაში შემავალი ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ავტონომიური ოლქის სახალხო მეურნეობის ქიმიზაციის კომიტეტებს დაეალებანი ქიმიზაციის ცალკეული საკითხების დამუშავებისა და მოხსენებების, მასალის და ცნობების დამზადების შესახებ;

ბ) მიიწვიოს ცალკეული პირები, როგორც სასყიდლით—განსაკუთრებული შეთანხმების წესისამებრ, ისე უსასყიდლოდ—საზოგადოებრიობის საფუძველზე, მოხსენებებისა და მასალის დასამუშავებლად;

გ) მიიწვიოს ქიმიზაციის საკითხების განსახილველად საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიის სექტორებისა, საქართველოს სსრ-ის შედგენილობაში შემავალი ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ავტონომიური ოლქის საგეგმო ორგანოებისა და საქართველოს სსრ უწყებებისა, დაწესებულებებისა, ორგანიზაციებისა და ცალკეული საწარმოების პასუხისმგებელი წარმომადგენელნი და აგრეთვე ავტორიტეტული ექსპერტები და სპეციალისტები;

დ) მოაწიოს მუდმივი და დროებითი კომისიები ცალკეული საკითხების დასამუშავებლად;

ე) მოსთხოვოს საქართველოს სსრ ყველა უწყებას, დაწესებულებას და ორგანიზაციას პერიოდული ანგარიშების წარდგენა ქიმიზაციის დარგში წარმო-

ბული მუშაობისა და ამ მუშაობისათვის კონტროლის გაწევის საქმის დაყენების შესახებ;

ვ) გამოსცეს პოპულარული და სამეცნიერო ჟურნალები, შრომები, ანგარიშები და სხვა ბეჭდვითი მასალა ქიმიზაციის საკითხების შესახებ;

ზ) მოაწიოს გამოფენები, ლექციები, სამეცნიერო დემონსტრაციები, კონსულტაციები და კონკურსები ქიმიზაციის საკითხების შესახებ;

თ) გაგზავნოს თავისი წარმომადგენელი სახალხო მეურნეობის ქიმიზაციის საკითხების განხილვაში მონაწილეობის მისაღებათ და აგრეთვე ამ საკითხების შესახებ მოწყობილ საერთაშორისო ყრილობებში, კონფერენციებში და მუდმივ ბიუროებში მონაწილეობის მისაღებად.

4. ქიმიზაციის კომიტეტს ჰყავს პლენუმი და პრეზიდიუმი. პრეზიდიუმის წევრთა შედგენილობაში შედის საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის ქიმიზაციის კომიტეტის სწავლული მდივანი.

5. კომიტეტისა და მისი პრეზიდიუმის წევრთა პერსონალურ შედგენილობას დაამტკიცებს საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა სამუკო სახელმწიფო საგეგმო კომისიის პრეზიდიუმის წარდგენით.

6. კომიტეტის პლენუმი მოიწვევა წელიწადში ორჯერ მაინც კომიტეტისათვის დაკისრებული მნიშვნელოვანი საკითხების განსახილველად. კომიტეტი კერძოდ განიხილავს:

ა) ძირითადი დირექტივების პროექტებს სახალხო მეურნეობის ქიმიზაციის დარგში;

ბ) სახალხო მეურნეობის საბერსპექტივო და წლიურ გეგმებს ქიმიზაციის ამოცანების თვალსაზრისით;

გ) მოხსენებებს სახალხო მეურნეობის ქიმიზაციისა და ქიმიური მრეწველობის ცალკეული დარგებისა და საკითხების შესახებ;

დ) ანგარიშებს და მოხსენებებს კომიტეტის პრეზიდიუმის მოქმედების შესახებ.

7. კომიტეტს ჰყავს განსაკუთრებული ტენიკური აპარატი, რომლის შტატიც დამტკიცდება არსებული წესისამებრ.

8. საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის ქიმიზაციის კომიტეტის შესახებ ხარჯი გატარდება საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიის ხარჯთაღრიცხვით.

9. სახალხო მეურნეობის ქიმიზაციის კომიტეტის განკარგულებაში არის სპეციალური ფულადი ფონდები, საიდანაც კომიტეტი აწარმოებს ცალკეულ სამეცნიერო-საკვლევო სამუშაოთა სუბსიდირებას, ქიმიის დარგში საუკეთესო სამეცნიერო-საკვლევო შრომისათვის პრემიების მიცემას, სწავლული ქიმიკოსებისათვის, სტაჟენდიების დანიშვნას, სამეცნიერო-სატენიკო საზოგადოებათა მუშაობის დაფინანსებას და სამეცნიერო შრომების გამოსაცემად დოტაციების მიცემას.

10. კომიტეტს აქვს თავისი ბეჭედი საქართველოს სსრ სახელმწიფო ღერბის გამოსახულებით.

253. დადგინდება ს. ქ. ს.

იმ პერიოდის განმავლობაში, ვიდრე დაიწყებოდა ზემო-ავეჯალის ჰიდრო-ელექტროსადგურის მეორე რიგის დანადგამთა და რიონის ჰიდრო-ელექტრო-სადგურის ექსპლოატაცია, ზემო-ავეჯალის ჰიდრო-ელექტროსადგურის დატვირთვის მოწესრიგების ღონისძიებათა შესახებ.

რადგანაც ზემო-ავეჯალის ჰიდრო-ელექტროსადგურის დატვირთვა სწრაფად იზრდება იმ რაიონის მრეწველობის ჩქარი ტემპით განვითარების გამო, რომელსაც ეს სადგური მომსახურებობას უწევს, და შეუძლებელია, ამ სადგურის ახლანდელი ძალოვნების მიხედვით (მეორე რიგის დანადგამთა და რიონის ელექტრო-სადგურის ექსპლოატაციის დაწყებამდე), ყველა მოთხოვნილების სრული დაკმაყოფილება განსაზღვრული რაიონისათვის ელექტრო-ენერჯის მიწოდების სფეროში, — საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო, ხსენებული სადგურის ელექტრო ენერჯის ეკონომიური და რაციონალური ხარჯვის მიზნით, ადგენს:

1. წინადადება მიეცეს ყველა იმ უწყებას და ორგანიზაციას, რომლის გამგებლობაშიაც ზემო-ავეჯალის ჰიდრო-ელექტროსადგურის ელექტრო-ენერჯის მომხარებელი დიდრონი საწარმოთა (26 კომუნარის სახელობის მექანიკური ქარხანა, ლ. სუბიშვილის სახელობის ქარხანა, ს. ორჯონიკიძის სახელობის ქარხანა, მთულის ფაბრიკა, ტყავეულობის ტრესტის საწარმოთა, თამბაქოს 1-ლი და მე 2 ფაბრიკა, ბაშბის სართავი ფაბრიკა, აბრეშუმის საქსოვი ფაბრიკა, ფერო-მარგანეცის საცდელი ქარხანა, ქალაქის სასაკლაოები, სახელმწიფო კინო-მრეწველობის საწარმოთა, „ხალაოცენტრ“-ის ნავთულის სამაცივრო ქარხანა და ჯასპის საცემენტო ქარხანა), გარდაქმნას, არა უგვიანეს 1931 წ. დეკემბრის 1-ისა, ამ საწარმოთა მუშაობა იმ მხრით, რომ მაქსიმალურად შეეცადებულ იქნეს ელექტრო-ენერჯის მოხმარება ზემო-ავეჯალის ელექტროსადგურის სიღამითი უმწვერვალესი დატვირთვის საათებში, ე. ი. ამ საწარმოთა მეორე რიგის მუშაობის დროს და, სამაგიეროდ, გადიდებულ იქნეს შესამე რიგის მუშაობის დატვირთვა, ან მეორე რიგის მუშაობა მთლად გადატანილ იქნეს შესამე რიგში, ზემო-ავეჯალის ჰიდრო-ელექტროსადგურის დატვირთვის გეგმის შესაბამისად, რასაც შეიმუშავენს ამიერკავკასიის ენერგეტიკისა და ელექტროფიკაციის სამეცნიერო საკვლევო ინსტიტუტი.

2. ზემო-ავეჯალის ჰიდრო-ელექტროსადგურის დატვირთვის მოსაწესრიგებლად საქართველოს სსრ-ის სახალხო მფრნეობის უმაღლეს საბჭოსთან მოწყობილ იქნეს სპეციალური კომისია საქართველოს სსრ-ის სახალხო მფრნეობის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარის ან მისი მოადგილის თავმჯდომარეობით და ტფილისის ელექტრონაგებობათა სამმართველოსი, სსრკ-ის სახალხო მფრნეობის უმაღლესი საბჭოს ენერგოცენტრის ამიერკავკასიის სარაიონო სამმართველოსი, ა/კსფსრ-ის სახალხო მფრნეობის უმაღლესი საბჭოს და ა/კსფსრ-ისა და საქართველოს სსრ მომარაგების სახალხო კომისარიატების წარმომადგენელთა შედგენილობით.

იმ საწარმოთა დატვირთვის დღე და ღამის გრაფიკების დადგენისა და შეცვლის საკითხები, რომელთაც მომსახურებობას ზემო-ავეჯალის ჰიდრო-ელექტრო-

სადგური უწევს, აგრეთვე ამ დატვირთვის გადიდების საკითხები ელექტრო-ენერჯის მომხმარებლებმა აუცილებლად უნდა შეუთანხმონ ზემოაღნიშნულ კომისიას.

3. წინადადება მიეცეს წინა მუხლში აღნიშნულ კომისიას, არა უგვიანეს 1931 წ. დეკემბრის 1-ისა, სათანადო საწარმოთა ადმინისტრაციასთან და საქართველოს პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოსთან შეთანხმებით, შეიმუშაოს ამა დადგენილების 1-ლ მუხლში ჩამოთვლილ საწარმოთაგან იმ საწარმოთათვის, რომელნიც საწარმოო კვირის განმავლობაში შეწყვეტით მუშაობენ, გამოსასვლელი დღეების ისეთი განაწილება, რომ ერთსა და იმავე დროს მომუშავე საწარმოთა შეჯამებითი (სუმარული) დატვირთვა საწარმოო კვირის ამა თუ იმ დღეს თვალსაჩინოდ არ გადასცდეს ზემო-აეკალის ჰიდრო-ელექტროსადგურისათვის ამიერკავკასიის ენერჯეტიკისა და ელექტროფიკაციის სამეცნიერო-საკვლევო ინსტიტუტის მიერ შეიმუშავებულ საერთო გეგმას.

4. უფლება მიეცეს ამა დადგენილების მე-2 მუხლში აღნიშნულ კომისიას — ზემო-აეკალის ჰიდრო-ელექტროსადგურის შემდგომი დატვირთვის ოდენობის მიხედვით — შეუფარდოს 1-ლ მუხლში გათვალისწინებული ღონისძიებანი აგრეთვე ელექტრო-ენერჯის იმ მომხმარებელთ, რომელნიც ამ მუხლში დასახელებულ არ არიან.

5. აეკრძალოს ზემო-აეკალის ჰიდრო-ელექტროსადგურის მოქმედების რაიონში ელექტრო-ენერჯის მომხმარებელთ:

ა) ამ სადგურის საღამოთი უმწვერვალესი დატვირთვის საათებში (17 საათიდან 23 საათამდე) ელექტრო-ენერჯის გამოყენება წვრილმოტორიანი დანადგამებისათვის;

ბ) მე-2 მუხლში აღნიშნული კომისიის ნებადურთვლად ელექტროდანადგამების (ტრანსფორმატორებისა, ელექტრო-მოტორებისა, განათების დანადგამებისა და სხვ. მისთ.) ძალოვნების გადიდება 0,5 კილოვატზე მეტი ოდენობით;

გ) მალაზიების დარაბებისა და სასაწყობო სადგომების ევრედ წოდებული სამორიგვო ნათურებით განათებისათვის ელექტრო-ენერჯის გამოყენება;

დ) გათბობისათვის ელექტრო-ღუმელების (სხვათა შორის ნათურებიანი) გამოყენება.

შენიშვნა: მე-2 მუხლში აღნიშნული კომისიის ნებადურთვით თვითველ ცალკე შემთხვევაში შეიძლება ელექტრო-ღუმელების გამოყენება სახელმწიფო, კოოპერატიული და საზოგადოებრივი დაწესებულებებისა, საწარმოს და ორგანიზაციის მიერ დაჭერილ სადგომის გასათბობად, ხოლო ისიც დღისით: 10-დან 17 საათამდე და ღამით 23-დან 7 საათამდე.

6. შემცირებულ იქნეს მინიმუმამდე ქალაქ ტფილისში სავაქრო საწარმოთა ვიტრინებისა და აგრეთვე თეატრებისა, კინემატოგრაფებისა, კლუბებისა და სხვა მისთან. შესასვლელების და ფოიების განათება.

შენიშვნა. სავაქრო საწარმოთა ვიტრინების გასანათებლად ნებადართულია: დიდრონი ვიტრინებისათვის — 100 ვატტიანი ძალოვნების ნათურებისა, ხოლო სხვა ვიტრინებისათვის — არა უმეტეს, ვიდრე 50 ვატტიანი ძალოვნების ნათურების გამოყენება.

7. წინადადება მიეცეს ყველა იმ დაწესებულებისა, საწარმოსა და ზაიციის ადმინისტრაციას, რომელსაც მომსახურებას ზემო-აეკლასის ჰიდრო-ელექტროსადგური უწყვეს, შეამციროს კანცელიარიებში, კონტორებში, საწყობებში, გარაეებში და სხვა მისთან. სახმარი ელექტრო-ნათურების საერთო სანთლიანობა და შეუფარდოს იგი განათების რეალურ მოთხოვნილებას საღამოს საათებში ფაქტიურად მომუშავე თანამშრომლების რიცხვის მიხედვით; ეს შეამცირობა განხორციელებულ უნდა იქნეს ისეთი ვარაუდით, რომ თვითეულ დაწესებულებასა, საწარმოსა და ორგანიზაციაში განათებისათვის საჭირო ენერჯის ხარჯი შეამცირდეს არა ნაკლებ, ვიდრე 30%-ით შედარებით გასული წლის სათანადო თვის ხარჯთან.

8. უფლება მიეცეს ამა დადგენილების მე-2 მუხლში აღნიშნულ კომისიას, საპიროებისადა მიხედვით, როდესაც ზემო-აეკლასის ჰიდრო-ელექტროსადგურის დატვირთვა თავისი ზღვრული ძალოვნების ფარგალს მიაღწევს, გადაიყვანოს ესა თუ ის საწარმო ელექტრო-ენერჯით მომარაგებაზე მისი კუთვნილი ელექტრო-თბო სადგურიდან (სარეზერვო და კონსერვირებული) და ტფილისის ელექტრო-ნაგებობათა სამმართველოს ელექტრო-თბოსადგურებიდან.

ყველა ელექტრო-თბოსადგური მისმა მფლობელმა უნდა განამზადოს ასამუშავებლად ყოველი მომენტისათვის, როდესაც ამას ხსენებული კომისია მოითხოვს (სადგურები უზრუნველყოფილ უნდა იქნენ მომსახურე პერსონალით, სათბობი და საცხები მასალით და სხვა მისთან.).

9. ამა დადგენილების მე-5 და 6 მუხლებში აღნიშნული წესების შეუსრულებლობა ან დარღვევა გამოიწვევს ჯარიმას 1.000 მანეთამდე ან იძულებით მუშაობას ორ თვემდე, რაც დაიდება საადმინისტრაციო წესით ადმინისტრაციულ გადასახდელთა დებულების წესების თანახმად (საქ. სსრ კან. კრ. 1931 წ. მე-20 №-ი, მუხ. 207), ტფილისის ელექტრო-ნაგებობათა სამმართველოს და სსრკ-ის სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს ენერჯოცენტრის ამიერკავკასიის სარაიონო სამმართველოს აგენტებისა და აგრეთვე მუშათა და გლეხთა მილიციის თანამშრომლების მიერ შედგენილი ოქმების მიხედვით.

ამა დადგენილების მე-7 მუხლში აღნიშნულ მოთხოვნათა შეუსრულებლობა გამოიწვევს დამნაშავე თანამდებობის პირთა პასუხისმგებლობას სადისციპლინო წესით.

აღნიშნულ საზედმოქმედო ღონისძიებათა გარდა, ტფილისის ელექტრო-ნაგებობათა სამმართველოს—ქალაქის აბონენტების მიმართ, ხოლო სსრკ-ის სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს ენერჯოცენტრის ამიერკავკასიის სარაიონო სამმართველოს—ქალაქ-გარე აბონენტების მიმართ უფლება აქვთ მოშალონ ამა დადგენილების დამრღვევ მომხმარებლებთან დადებული სათანადო ხელშეკრულებები ელექტრო-ენერჯის მიწოდების შესახებ.

საქ. სსრ ს. კ. ს-ის თავმჯდომარის მოადგ. ბ. ვოვაია.

საქ. სსრ ს. კ. ს-ის საქმეთა მმართველის მაგ. ვ. დუნეკევიჩი.

1931 წ. ნოემბრის 24.

ტფილისი.

გამოტყენებულია გაზ. „კომუნისტის“ 272 №-ში 1931 წ. ნოემბრის 28.

კომუნალური და საბინაო მეურნეობა

254. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.

„საცხოვრებელი სადგომების თაობაზე“ გამოცემული 1923 წ. სექტემბრის 26-ის დეკრეტის მე-6¹ მუხლის რედაქციის შეცვლის შესახებ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისარია საბჭო აღდგენენ:

I.

„საცხოვრებელი სადგომების შესახებ“ გამოცემული სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სსრ სახალხო კომისარია საბჭოს 1923 წ. სექტემბრის 26-ის დეკრეტის მე-6¹ მუხლი (საქ. სსრ კან. კრ. 1923 წ. მე-2 №-ი, მუხ. 20 და ვაზ. „კომუნისტის“ 1931 წ. 247 №-ი) მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„6¹. მთლად ის საცხოვრებელი სივრცე, რაც განთავსუფლდება მუნიციპალურ საცხოვრებელ ფონდში (ნაციონალიზებულ, მუნიციპალიზებულ და კერძო მფლობელობის სახლებში, ამ უკანასკნელებში—კომუნალური საცხოვრებელი ფონდის ფარგლებში) მუშათა და გლეხთა წითელი არმიის თავმჯდომთა საკადრო შედგენილობის პირთა და მათთან მცხოვრებ მათი ოჯახის წევრთა სხვაგან წასვლის გამო, გადაევა გარნიზონების უფროსთა განკარგულებაში და დასახლებულ იქნება ამ უკანასკნელთა განკარგულებით“.

II.

მთლად ის საცხოვრებელი სივრცე, რაც ამა დადგენილების გამოქვეყნების მომენტში უკირაეთ მუშათა და გლეხთა წითელი არმიის თავმჯდომთა საკადრო შედგენილობის პირთა და მათთან მცხოვრებ მათი ოჯახის წევრთა კერძო მფლობელობის სახლებში და აგრეთვე იმ მუნიციპალიზებულ სახლებში, რომლებიც კერძო პირებს აქვთ იჯარით აღებული, ჩაირიცხოს სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სსრ სახალხო კომისარია საბჭოს 1930 წ. დეკემბრის 20-ის დადგენილებით გათვალისწინებულ კომუნალურ საცხოვრებელ ფონდში (საქ. სსრ კან. კრ. 1931 წ. 1-ლი №-ი, მუხ. 5 და მე-18 №-ი, მუხ. 191 და ვაზ. „კომუნისტის“ 1931 წ. 247 №-ი).

სრ. საქ. ც. ა. კ-ის თავმჯდომარე ფ. შაზარაძე.

საქ. სსრ ს. კ. ს-ის თავმჯდომარე გ. მგალობლიშვილი.

სრ. საქ. ც. ა. კ-ის მდივანი ს. თოდრია.

1931 წ. ნოემბრის 28.

ტფილისი.

255. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.

ქალაქ ქუთაისში საბინაო კრიზისის შესუსტების ღონისძიებათა და საცხოვრებელი ფართობით მუშათა და გლეხთა წითელი არმიის თავმჯდომთა საკადრო შედგენილობის პირების უზრუნველყოფის შესახებ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო აღგენენ:

I.

1. საბინაო-სასანიტარო ნორმად ქალ. ქუთაისისათვის დაწესებულ იქნეს ათი კვადრატული მეტრი სულზე.

2. ნება დაეთოს ქუთაისის საქალაქო საბჭოს ჩარიცხოს კომუნალურ საბინაო ფონდში, რაც გათვალისწინებულია სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. დეკემბრის 20-ის დადგენილებით (საქ. სსრ კან. კრ. 1931 წ. 1-ლი №-ი, მუხ. 5, მე-18 №-ი, მუხ. 191 და 22 №-ი, მუხ. 235), ქალ. ქუთაისში იმ კერძო მფლობელების სახლების საცხოვრებლად ვარჯისი ფართობის ოცდახუთ პროცენტამდე, სადაც ოთხ ოთახზე მეტია.

შენიშვნა. კომუნალურ საბინაო ფონდში ჩასარიცხად ზედმეტი საცხოვრებელი ფართობის ჩამორთმევა მოხდება იმ წესების თანახმად, რაც გათვალისწინებულია „იძულებითი შემუშიდროებისა და გადასახლების შეზღუდვის შესახებ“ გამოცემული სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. მარტის 11-ის დადგენილების მე-2, 3 და 4 მუხლებით (საქ. სსრ კან. კრ. 1930 წ. მე-9 №-ი, მუხ. 81).

3. წინადადება მიეცეს ქუთაისის საქალაქო საბჭოს მიუჩინოს ქალ. ქუთაისში კომუნალური საბინაო ფონდიდან, ადგილობრივი ვარნიზონის უფროსის განცხადების თანახმად, უპირატესად სხვა განცხადებებთან და პირველ რიგში, საცხოვრებელი ფართობი სამსახურისათვის იქ მისულთ მუშათა და გლეხთა წითელი არმიის თავმჯდომთა საკადრო შედგენილობის პირთ, იმ შემთხვევაში, როდესაც მათი დაკმაყოფილება საცხოვრებელი ფართობიდან არ შეუძლიან თვით ვარნიზონის უფროსს ამ ფართობის უქონლობის გამო სამხედრო და საზღვაო საქმეთა სახალხო კომისარიატის ორგანოების კუთვნილ სახლებში ან იმ საცხოვრებელი ფართობიდან, რაც ვარნიზონების უფროსების განკარგულებაშია „საცხოვრებელი სადგომების შესახებ“ გამოცემული სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1923 წ. სექტემბრის 26-ის დეკრეტის მე-6 მუხლის ძალით“.

II.

ამა დადგენილების 1-ლ კარში აღნიშნული წესის შესაბამისად სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სსრ

სახალხო კომისართა საბჭოს 1923 წ. სექტემბრის 26-ის დეკრეტში „საცხოვრებელი საღვთისების შესახებ“ (საქ. სსრ კან. კრ. 1923 წ. მე-2 №-ი, მუხ. 20) შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილება:

1. მე-9 მუხლი (საქ. სსრ კან. კრ. 1931 წ. 21 №-ი, მუხ. 221) მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„9. საცხოვრებელი ფართობის ნორმა (საბინაო-სასანიტარო ნორმა) ყველა მოქალაქისათვის განისაზღვრება შემდეგი ოდენობით: ტფილისსა და ქუთაისში—ათი/კვადრატული მეტრი სულზე, სხვა ქალაქებში—თორმეტი კვადრატული მეტრი სულზე; იმ სოფლებში, რომლებიც სარაიონო ცენტრებია, საცხოვრებელი ფართობის ნორმის დაწესების უფლება აქვთ სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტებს, ხოლო ისე კი, რომ ეს ნორმები არ აღემატებოდეს რვა კვადრატულ მეტრს სულზე.

დაწესებულებათა და საწარმოთათვის ნორმა განისაზღვროს 4,5 კვადრატული მეტრის ოდენობით თვითველ თანამშრომელზე“.

აღნიშნული მუხლის შენიშვნა ძალაში რჩება სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1931 წ. სექტემბრის 27-ის დადგენილების რედაქციის სახით (საქ. სსრ კან. კრ. 1931 წ. 21 №-ი, მუხ. 221).

2. მე-5 მუხლის „ა“ პუნქტი (საქ. სსრ კან. კრ. 1931 წ. 22 №-ი, მუხ. 235) მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

[5. მუშა-მოსამსახურეთა ბინის საჭიროების დასაკმაყოფილებლად ადგილობრივ საბჭოებს უფლება აქვთ:]

„ა) აიღონ აღნუსხვაზე იმ სახლებში, სადაც ოთხ ოთახზე მეტია, საცხოვრებლად ვარგისი ფართობის: ტფილისში—არა უმეტეს 33%/-ისა, ბათუმსა, ქუთაისსა და ფოთში—არა უმეტეს 25%/-ისა, ხოლო დანარჩენ ქალაქებში—არა უმეტეს 15%/-ისა.“

სრ. საქ. ც. ა. კ-ის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქ. სსრ ს. კ. ს. თავმჯდომარის მოადგ. ბ. გოგია.

სრ. საქ. ც. ა. კ-ის მდივანი ს. თოდრაია.

1931 წ. ნოემბრის 28.

ტფილისი.

შ ი ნ ა ნ ს ე ბ ი

256. დადგინილება ს. კ. ს.

ადგილობრივი მნიშვნელობის საწარმოთა და პირველადი კოოპერატიული ორგანიზაციების მიერ წლიური ბალანსების გამოქვეყნების წესის შესახებ.

„განსაზოგადოებელი სექტორის საწარმოთა და ორგანიზაციათა მიერ წლიური ბალანსების გამოქვეყნების წესის შესახებ“ გამოცემული ა/კსუსსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1931 წ. სექტემბრის 6-ის დადგენილების 1-ლი მუხ-

ლის მე-2 შენიშვნისა და მე-5 მუხლის თანახმად („ზარია ვოსტოკა“-ს მემორანდუმის 252 №-ი)—საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს: შინაგარეული საქმეების

1. სამეურნეო (კომერციული) ანგარიშის საფუძველზე მოქმედი ადგილობრივი მნიშვნელობის სახელმწიფო საწარმო (საქალაქო საბჭოს და სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის ქვემდებარე) და პირველადი კოოპერატიული ორგანიზაცია მოვალეა თავისი წლიური ბალანსი გამოაქვეყნოს ბეჭდვითი სიტყვის ადგილობრივ ორგანოში (სადაც იგი გამოდის) ერთი თვის ვადაზე დღიდან ბალანსის დამტკიცებისა იმ ორგანოს მიერ, ვის გამგებლობაშიაც საწარმო თუ ორგანიზაციაა.

2. სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტს და საქალაქო საბჭოს, აგრეთვე რესპუბლიკანურ კოოპერატიულ კავშირს უფლება აქვს, საქართველოს სსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატთან შეთანხმებით, გაანთავისუფლოს ესა თუ ის საწარმო ან პირველადი კოოპერატიული ორგანიზაცია ბალანსის სავალდებულო გამოქვეყნებისაგან.

3. ბალანსის გამოქვეყნების სპეციალურ ტარიფს დააწესებს ადგილობრივი საფინანსო ორგანო მუშათა და გლეხთა ინსპექციის ადგილობრივ ორგანოსთან შეთანხმებით.

4. პასუხისმგებლობა 1-ლ მუხლში აღნიშნულ საწარმოთა და ორგანიზაციათა ბალანსების კანონით განსაზღვრულ ვადაზე დამტკიცებისა და თავის დროზე გამოქვეყნებისათვის დაეკისროს საქალაქო საბჭოებსა და სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტებს და სათანადო რესპუბლიკანურ კოოპერატიულ კავშირს—კუთვნილებისამებრ.

5. ამა დადგენილების 1-ლი მუხლის აღსრულებისათვის კონტროლის გაწევა დაეკისროს საქართველოს სსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატს და მის რწმუნებულებს ავტონომიურ რესპუბლიკებსა და ავტონომიურ ოლქში, რომელთაც უფლება აქვთ, უკეთუ ბალანსები თავის დროზე არ იქნა დამტკიცებული ან თავის დროზე გამოქვეყნებული, შეუფარდონ დანაშავე დაწესებულებას, საწარმოს და ორგანიზაციას საფინანსო ზედმოქმედების ღონისძიება, თვით სადმინისტრაციო-სამეურნეო ხარჯებისათვის საჭირო კრედიტების დახურვამდეც-კი.

საქ. სსრ ს. კ. ს.-ის თავმჯდომარის მოადგ. ბ. გოგია.

საქ. სსრ ს. კ. ს.-ის საქმეთა მმართველი პ. ტყაბლაძე.

1931 წ. ნოემბრის 24.

ტიფლისი.

257. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.

მოსახლეობის თვითდაბეგვრის დებულების მე-9 და მე-20 მუხლების რედაქციის შეცვლის შესახებ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

1. მოსახლეობის თვითდაბეგვრის დებულების მე-9 მუხლი (საქ. სსრ კან. კრ. 1931 წ. მე-17 №-ი, მუხ. 184) მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„9. მოქალაქეთა საერთო კრების დადგენილებაში თვითდაბეგვრის ღებვის შესახებ აღნიშნულ უნდა იქნეს:

ა) მიზანი და ღონისძიება, რისთვისაც თვითდაბეგვრა ხორციელდება;

ბ) თვითდაბეგვრის პროცენტი ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის თანხის მიმართ;

გ) თვითდაბეგვრის წესით შესატანის გადახდის ვადა.

2. იმავე დებულების მე-20 მუხლს დაემატოს პუნქტი „ა1“ შემდეგი შინა-არსისა:

[20. სასოფლო საბჭოს დაეკისრება შემდეგი მოვალეობანი მოსახლეობის თვითდაბეგვრისათვის...]

„ა1) გაანთავისუფლოს თვითდაბეგვრისაგან ცალკეული მეურნეობანი და მოქალაქენი ამა დებულების მე-11, 14 და 17 მუხლებით გათვალისწინებულ შემთხვევაში“.

სრ. საქ. უ. ა. კ-ის თავმჯდომარე ფ. შაბარაძე.

საქ. სსრ ს. კ. ს-ის თავმჯდომარე გ. შვალაძე-შვილი.

სრ. საქ. უ. ა. კ-ის მდივანი ხ. თოდრაია.

1931 წ. ნოემბრის 28.

ტფილისი.

შ რ ი მ ა

258. დადგენილება ს. კ. ს.

1932 წლისთვის საქართველოს სსრ ტერაჯორაზე მუშა-ძალის საქართველის გემებისა და მუშა-ძალის ბალანსების შედგენის წესის შესახებ.

„1932 წელს მუშა-ძალით საბაზო მეურნეობის მომარაგების წესის შესახებ“ გამოკვეთილი ა/კსფსრ საბაზო კომისართა საბჭოს 1931 წ. დეკემბრის 1-ის დადგენილების მე-2 მუხლის თანახმად (გაზ. „ზარია ვოსტოკა“-ს 327 №-ი) და ამ დადგენილების განსავეითარებლად საქართველოს სსრ საბაზო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. დაევალოს საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიას, საქართველოს სსრ შრომის საბაზო კომისარიატთან ერთად, წარუდგინოს, არა უგვიანეს 1932 წ. იანვრის 18-ისა, საქართველოს სსრ ეკონომიურ საბჭოს დასამტკიცებლად მუშა-ძალის 1932 წლის რესპუბლიკანური უფულობითი ბალანსი რაიონობით და დარგობით ხაზით და, საქართველოს სსრ ეკონომიური საბჭოს შიერ დამტკიცებისათანავე, ეს ბალანსი წარუდგინოს ა/კსფსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიას და ა/კსფსრ შრომის საბაზო კომისარიატს კუთვნილებისამებრ—არა უგვიანეს 1932 წ. იანვრის 20-ისა.

2. დაევალოს ყველა იმ საწარმოს, მშენებლობას, საბჭოთა და კოლექტიური მეურნეობას და განსაზოვადობული სექტორის სხვა ორგანიზაციას, რომელიც-კი მუშა-ძალის იყენებს, მისი ხელმძღვანელის პირადი პასუხისმგებლობით შეად-

გინოს მუშა-ძალის საჭიროების და ამ საჭიროების დაკმაყოფილების გეგმა 1932 წლისათვის კვარტალიზით, ხოლო წარმოების სასწრაფო დარგებისათვის — ცალკე თვეობითი გეგმა, და არა უგვიანეს 1932 წლის იანვრის 1-ისა ეს გეგმები წარუდგინოს:

ა) ქალ. ტფილისისა, ქუთაისისა და ფოთის ტერიტორიაზე მყოფი საწარმოსი, მშენებლობისა და სხვა ორგანიზაციისათვის — სათანადო საქალაქო სამუშაო;

ბ) იმ რაიონისა და ქალაქის ტერიტორიაზე მყოფი საწარმოსი, მშენებლობისა, საბჭოთა და კოლექტიური მეურნეობისა და სხვა ორგანიზაციისათვის, რომელიც ამა მუხლის „ა“ პუნქტში აღნიშნული არ არის, საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიას, სათანადო სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის აზრითურთ, ხოლო საქართველოს სსრ შედგენილობაში შემავალი ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ოლქის ტერიტორიაზე მყოფისათვის — ამ რესპუბლიკების და ოლქის საგეგმო-სასტატისტიკო ორგანოებს.

2. წინადადება მიეცეს ამა დადგენილების მე-2 მუხლის „ა“ პუნქტში აღნიშნული ქალაქების საქალაქო სამუშაოებს, მათი საგეგმო-სასტატისტიკო ორგანოების მიერ სათანადო ტერიტორიისათვის დარგობითი ხაზით შედგენილი და მათ მიერ დადასტურებული 1932 წლის მუშა-ძალის საჭიროებისა და ამ საჭიროების დაკმაყოფილების ჯუღლობითი გეგმები წარუდგინონ საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიას არა უგვიანეს 1932 წლის იანვრის 10-ისა.

მიენდოს აფხაზეთის ავტონომიური სსრ-ისა, აჭარისტანის ავტონომიური სსრ-ისა და სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტებს დაავალონ ამ რესპუბლიკებისა და ოლქის საგეგმო-სასტატისტიკო ორგანოებსა და შრომის ორგანოებს წარუდგინონ იმავე ვადაზე საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიას და საქართველოს სსრ შრომის სახალხო კომისარიატს სათანადო ტერიტორიისათვის შედგენილი მუშა-ძალის საჭიროებისა და ამ საჭიროების დაკმაყოფილების 1932 წლის ჯუღლობითი გეგმები რაიონობითი და დარგობითი ხაზით.

შენიშვნა. მუშა-ძალის საჭიროებისა და ამ საჭიროების დაკმაყოფილების 1932 წლის სარაიონო ჯუღლობითი გეგმებს ყველა რაიონისათვის, გარდა ქ. ტფილისისა, ქუთაისისა და ფოთისა, შეადგენს საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისია საქართველოს სსრ შრომის სახალხო კომისარიატის მონაწილეობით, ხოლო საქართველოს სსრ შედგენილობაში შემავალი ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ოლქის რაიონებისათვის აღნიშნულ გეგმებს შეადგენენ ამ რესპუბლიკებისა და ოლქის საგეგმო-სასტატისტიკო ორგანოები და შრომის ორგანოები.

4. წინადადება მიეცეს სახალხო მეურნეობის უმაღლეს სამუშაო, მიწადმოქმედების სახალხო კომისარიატს, მონარაგების სახალხო კომისარიატს, კომუნალური მეურნეობის სახალხო კომისარიატს, გზატკეცილებისა, ყამირგზებისა და საავტომობილო ტრანსპორტის სამმართველოს, წყალთა მეურნეობის სამმართველოს, სასოფლო-სამეურნეო კოლექტივების კავშირის (საკოლმეურნეო ცენტრს), მთავარ საკურორტო სამმართველოს და საქართველოს სსრ-ის სხვა უწყებებსა

და ორგანიზაციებს—შეადგინონ 1932 წლის შრომის უმუშევრობითი ბალანსები თავიანთი სისტემის ყველა საწარმოსათვის, მშენებლობისათვის და სხვა მით., ქვემდებარეობის მიუხედავად (საერთო-საკავშირო, ფედერატიული, რესპუბლიკანური, ადგილობრივი), რაიონობითი და დარგობითი ხაზით და წარუდგინონ ეს ბალანსები საქართველოს სსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიას და შრომის სახალხო კომისარიატს არა უგვიანეს 1932 წლის იანვრის 10-ისა.

5. წინადადება მიეცეს სახელმწიფო საგეგმო კომისიას და შრომის სახალხო კომისარიატს გამოსცენ სამი დღის ვადაზე ამა დადგენილების განსაეითარებლად სპეციალური ინსტრუქცია და მიაწოდონ იგი სახელმძღვანელოდ ყველა უწყებას, დაწესებულებას და ორგანიზაციას.

საქ. სსრ ს. კ. ს-ოს თავმჯდომარე გ. მგალობლიშვილი.

საქ. სსრ ს. კ. ს-ოს საქმეთა მმართველი პ. ტყაბლაძე.

1931 წ. დეკემბრის 13.

ტფილისი.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ 287 №-ში 1931 წ. დეკემბრის 16.

259. დადგენილება ც.ა.კ. და ს.კ.ს.

ქვა-ნახშირისა და შავი ქვის მრეწველობის მემალაროე მუშების შრომის საგზაო ბეგარისაგან განთავისუფლების შესახებ.

შრომის საგზაო ბეგარის დებულების მე-5 მუხლის „ე“ პუნქტის თანახმად (ა/კსტსრ კან. კრ. 1930 წ. მე-13 №-ი, მუხ. 148) სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

I.

განთავისუფლებულ იქნენ შრომის საგზაო ბეგარისაგან ქვანახშირისა და შავიქვის მრეწველობის მემალაროე მუშები, რომელთაც აქვთ საკუთარი სასოფლო მეურნეობა და რომელნიც დაკონტრაქტებულ არიან სამუშაოზე ან თვით მიემაგრენ ამ სამუშაოს არა ნაკლებ, ვიდრე ერთი წლის ვადით.

II.

მე-2 მუხლს სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. აგვისტოს 30-ის დადგენილებისას „საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე შრომის საგზაო ბეგარის განხორციელების შესახებ“ (საქ. სსრ კან. კრ. 1930 წ. მე-16 №-ი, მუხ. 256) დაემატოს „გ“ პუნქტი შემდეგი შინაარსისა:

[2. შრომის საგზაო ბეგარის დებულების მე-5 მუხლის „ა“, „ბ“, „გ“ და „დ“ პუნქტებში აღნიშნულ პირთა გარდა, საგზაო მუშაობაში შრომით მონაწილეობისათვის აგრეთვე არ გაიწვევიან:...]]

„ბ) ქვანახშირისა და შავიქვის მრეწველობის მემაღაროე მუშები, რომელნიც დაკონტრაქტებულ არიან სამუშაოზე ან თვით მიემაგრენ ამ სამუშაოს არა ნაკლებ, ვიდრე ერთი წლის ვადით, თუნდაც მათ ჰქონდეთ საკუთარი სასოფლო მეურნეობა“.

სრ. საქ. ც. ა. კ. ის. თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქ. სსრ ს. კ. ს.-ოს თავმჯდომარე გ. მგალობლიშვილი.

სრ. საქ. ც. ა. კ.-ის მდივანი ხ. თოდრაია.

1931 წ. ნოემბრის 28.

ტფილისი.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ 284 №-ში 1931 წ. დეკემბრის 12.

260. დადგენილება ს. კ. ს.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისარიატებისა და ცენტრალური დაწესებულებების მუშაობის ექვსდღიან წვეტილ კვირაზე ვადაყვანის შეახებ.

ექვსდღიანი წვეტილი კვირის შესახებ გამოცემული სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილების თანახმად, საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო აღდგენს:

1. წინადადება მიეცეს საქართველოს სსრ ყველა სახალხო კომისარიატს და ცენტრალურ დაწესებულებას ამა დადგენილების გამოქვეყნების დღიდან გადავიდეს ექვსდღიან წვეტილ კვირაზე. ამასთანავე საერთო დასასვენებელ დღეებად თანამშრომლებისათვის შემოღებულ იქნეს თვითეული თვის 6, 12, 18, 24 და 30 რიცხვი.

შენიშვნა. თებერვლის თვის უკანასკნელი გამოსასვლელი დღის ნაცვლად გამოსასვლელ დღედ დაწესებულ იქნეს მარტის 1-ლი.

2. 1-ლ მუხლში აღნიშნულ ყველა დაწესებულებასა და ორგანიზაციაში ექვსდღიან წვეტილ კვირაზე გადასვლის მომენტიდან სამუშაო დღე შემცირებულ იქნეს და იგი განისაზღვროს 6 საათით და 30 წამით.

წინადადება მიეცეს საქართველოს სსრ შრომის სახალხო კომისარიატს და აწესოს მუშაობის დაწყებისა და დამთავრების დრო ზემოაღნიშნული თვითეული დაწესებულებისა და საწარმოსათვის.

3. წინადადება მიეცეს სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტებს და დამოუკიდებელ საადმინისტრაციო სამეურნეო ერთეულებად გამოყოფილი ქალაქების საქალაქო საბჭოებს ერთი დეკადის ვადაზე წარუდგინოს საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს იმ სარაიონო და საქალაქო დაწესებულებათა და ორგანიზაციათა სია, რომელნიც გადაყვანილ უნდა იქნენ ექვსდღიან წვეტილ კვირაზე.

საქ. სსრ ს. კ. ს.-ოს თავმჯდომარე გ. მგალობლიშვილი.

საქ. სსრ ს. კ. ს.-ოს საქმეთა მმართველი ბ. ტყაბლაძე.

1931 წ. ნოემბრის 27.

ტფილისი.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ 272 №-ში 1931 წ. ნოემბრის 28.

სოციალურ-კულტურული წყობილება

261. დადგენილება ც.ა.კ. და ს.კ.ს.

კულტურული მშენებლობის საბჭოების დებულების შეცვლისა და დამატების შესახებ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1931 წლის აპრილის 29-ის დადგენილებით (საქ. სსრ კან. კრ. 1931 წ. მე-14 პე-ი, მუხ. 16) დამტკიცებულ კულტურული მშენებლობის საბჭოების დებულებაში შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილებანი და დამატებანი:

1. კულტურული მშენებლობის საბჭოების დებულების მე-5 მუხლი მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„5. კულტურული მშენებლობის საბჭოები მოეწყობა სრულიად საქართველოს ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტთან, სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტებთან, ტფილისის, ქუთაისის, ფოთის, ბათუმის და სოხუმის საქალაქო საბჭოებთან და სასოფლო საბჭოებთან“.

2. იმავე დებულების მე-6 მუხლის მე-3 ნაწილი მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„კულტურული მშენებლობის საბჭოების პირად შედგენილობას დაამტკიცებენ: რესპუბლიკანურისა—სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმში, სარაიონო და საქალაქისი—სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქალაქო საბჭოს პრეზიდიუმები და სასოფლოსი—სასოფლო საბჭო.“

3. დებულების მე-7 მუხლს დაემატოს შენიშვნა შემდეგი შინაარსისა:

„შენიშვნა. სრულიად საქართველოს ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტთან არსებული კულტურული მშენებლობის საბჭოს პრეზიდიუმს დაამტკიცებს სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი“.

4. დებულების მე-8 მუხლი მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„8. კულტურული მშენებლობის საბჭოები შეიკრიბებიან: რესპუბლიკანური—წელიწადში ოთხჯერ მაინც, სარაიონო, საქალაქო და სასოფლო—თვეში ერთხელ“.

5. დაემატოს დებულებას 9¹ მუხლი შემდეგი შინაარსისა:

„9¹. სრულიად საქართველოს ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტთან არსებული კულტურული მშენებლობის საბჭოს ამოცანას შეადგენს:

ა) განიხილოს ყველა ცენტრალური ორგანიზაციისა, დაწესებულებისა, ნებაყოფლობითი საზოგადოებისა და სხვ. კულტურული მშენებლობის საკონტროლო ციფრები და გეგმები;

ბ) საბოლოოდ განიხილოს და წარუდგინოს დასამტკიცებლად საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს საქართველოს სსრ კულტურული მშენებლობის ერთიანი გეგმა;

გ) განახორციელოს სისტემატიური კონტროლი იმისათვის, რომ არკესპედიკანურმა ორგანომ, დაწესებულებამ და ორგანიზაციამ შესაძლებელია კულტურული მშენებლობის გეგმა და ცალკეული ღონისძიებანი, და აგრეთვე მოისმინოს განათლების სახალხო კომისარიატისა და სხვა დაწესებულებისა და ორგანიზაციების მოხსენებანი ამ საკითხების შესახებ;

დ) უშუალო მონაწილეობა მიიღებინოს მუშათა და მშრომელთა ფართო მასებს კულტურულ მშენებლობაში;

ე) მაქსიმალურად გაზალოს კულტურული მუშაობის ახალი ფორმები და მეთოდები—სოციალისტური შეჯიბრი, დამკვერლობა და სხვა მასიური ფორმები და მეთოდები კულტურულ-საგანმანათლებლო მუშაობის მთელს სისტემაში;

ვ) განიხილოს კულტურული მშენებლობის მნიშვნელოვანი პრინციპიალური საკითხები, კერძოდ:

1) საქართველოს სსრ განათლების სახალხო კომისარიატისა და სხვა ორგანიზაციების საპერსპექტივო გეგმების ის ნაწილი, რაც მათ კულტურულ მუშაობას შეეხება;

2) საკითხები კულტურული მშენებლობის სადამკვერლო დარგებში მუშაობის მსვლელობის შესახებ—საყოველთაო დაწყებითი სწავლება, წერა-კითხვის უცოდინარობის ლიკვიდაცია, კადრების მომზადება;

3) სოციალისტურ მშენებლობის მიმდინარე პოლიტიკური, სამეურნეო და კულტურული ამოცანების გადაწყვეტაში საგანმანათლებლო დაწესებულებათა მონაწილეობის ფორმები და მეთოდები;

4) იმ დაწესებულებათა პროლეტარული კადრებით უზრუნველყოფის საკითხები, რომელნიც კულტურულ მუშაობას ეწევიან, და აგრეთვე საკითხები კულტურულ დაწესებულებათა მთელი მუშაობის ორგანიზაციისა კომუნისტური აღზრდის და პოლიტიკური განათლების პრინციპის საფუძველზე;

5) საქართველოს სსრ ეროვნებათა და პირველ რიგში კულტურულად ჩამორჩენილ ეროვნებათა კულტურული ღონის ამბილებისათვის საჭირო ღონისძიებების შემუშავება.

შენიშვნა 1. სრულიად საქართველოს ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტთან არსებული კულტურული მშენებლობის საბჭოს გადაწყვეტილებანი ერთიანი საკულტურო გეგმის საკითხების შესახებ სავალდებულოა ყველა დაწესებულებისა და ორგანიზაციისათვის რომელნიც კულტურულ-განმანათლებელ მუშაობას ეწევიან.

შენიშვნა 2. უკეთეს დაწესებულება ან ორგანიზაცია არ დაეთანხმა სრულიად საქართველოს ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტთან არსებული კულტურული მშენებლობის საბჭოს გადაწყვეტილებას ერთიანი საკულტურო გეგმის საკითხების შესახებ, ამ ორგანიზაციას თუ დაწესებულებას უფლება აქვს არა უმეტეს, ვიდრე 10 დღის ვადაზე გადაიტანოს საკითხი საბოლოოდ გადაწყვეტისათვის სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმში*.

6. დებულების მე-10 მუხლი მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

*10. კულტურული მშენებლობის საბჭოების დადგენილებებს დაამტკიცებენ სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზი-

დუმი, სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტებისა და საქალაქო საბჭოების მიერ დადგენილი ზღვიანი საზღვრები—კუთვნილებისაგან.

7. დებულების მე-11 მუხლში სიტყვები: „განათლების სახალხო კომისარიატთან არსებული კულტურული მშენებლობის საბჭოს შედგენილობაში“ შეიცვალოს სიტყვებით: „სრულიად საქართველოს ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტთან არსებული კულტურული მშენებლობის საბჭოს შედგენილობაში“.

8. დებულების მე-11 მუხლს დაემატოს შემდეგი შინაარსისა: „შენიშვნა. სრულიად საქართველოს ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტთან არსებული კულტურული მშენებლობის საბჭო თავისი ტენიკური მუშაობისათვის გამოიყენებს სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის აპარატს“.

სრ. საქ. ც. ა. კ-ის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.
საქ. სსრ ს. კ. ს-ის თავმჯდომარე გ. შვალაბაძე.
სრ. საქ. ც. ა. კ-ის მდივანი ხ. თოდრია.

1931 წ. ნოემბრის 28.
ტფილისი.

262. დადგენილება ც. ა. კ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტთან საბჭოთა აღმშენებლობის სახლის დაარსებისა და ამ სახლის დებულების დამტკიცების შესახებ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

- 1. დაარსებულ იქნეს სრულიად საქართველოს ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტთან საბჭოთა აღმშენებლობის სახლი, რომელიც იმოქმედებს განსაკუთრებული დებულების საფუძველზე.
- 2. დამტკიცებულ იქნეს ამასთანავე დართული დებულება სრულიად საქართველოს ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტთან არსებული საბჭოთა აღმშენებლობის სახლის შესახებ.

სრ. საქ. ც. ა. კ-ის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.
სრ. საქ. ც. ა. კ-ის მდივანი ხ. თოდრია.

1931 წ. ოქტომბრის 17.
ტფილისი.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

სრულიად საქართველოს ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტთან არსებული საბჭოთა აღმშენებლობის სახლის შესახებ.

- 1. სახელმწიფო აპარატის გარდაქმნის მიზნით, რათა განხორციელდეს საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის სოციალისტური რეკონსტრუქციის წარმატებით შესრულება და საქართველოს სსრ საბჭოთა აღმშენებლობის გამოცდილებას მასიური შესწავლა, აგრეთვე იმ მიზნით, რომ მშრომელთა ფართო მ-

სებმა მონაწილეობა მიიღონ სახელმწიფო აპარატის ხელმძღვანელობისა და ცენტრალური ადმინისტრაციისა და კონტროლის საქმეში, — სრულიად საქართველოს ცენტრალური ადმინისტრაციის კომიტეტთან არსებობს საბჭოთა აღმშენებლობის სახლი.

საბჭოთა აღმშენებლობის სახლის ძირითად ამოცანას შეადგენს ქვედა საბჭოთა აპარატისათვის კადრების მომზადება და ვადამზადება და აგრეთვე იდგილობრივი საბჭოების მასიური მუშაობის შესწავლა.

2. საბჭოთა აღმშენებლობის სახლის გამგებლობის საგანს შეადგენს:

ა) ამაღლოს სახელმწიფო აპარატის, უმთავრესად ქვედა აპარატის მომუშავეთა, კვალიფიკაცია და მოამზადოს საბჭოთა აღმშენებლობის მომუშავეთა ახალი კადრები;

ბ) გასწოროს მშრომელთა ფართო მასებში საბჭოთა აღმშენებლობის იდეის პროპაგანდა და პოპულარიზაცია, აგრეთვე ხელი შეუწყოს მუშათა და გლეხთა საზოგადოებრიობის აქტიუზაციას საბჭოთა აღმშენებლობის საქმეში;

გ) შეისწავლოს და განაზოგადოს ადგილობრივი საბჭოების მუშაობის ორგანიზაციისა და დაყენების გამოცდილება მრეწველობის რეკონსტრუქციისა და სოფლის მეურნეობის კოლექტივიზაციის მორიგ ამოცანებთან დაკავშირებით;

დ) შეისწავლოს ნაციონალური საკითხის გადაწყვეტისა, ნაციონალური კულტურის განვითარებისა და ძველი ყოფაცხოვრების ნაშთებთან ბრძოლის პრაქტიკა.

3. საბჭოთა აღმშენებლობის სახლის მმართველი ორგანოებია სახლის საბჭო და დირექტორი.

4. საბჭო სფეროთა ხელმძღვანელობას გაუწევს საბჭოთა აღმშენებლობის სახლის მუშაობას და მოქმედობს სრულიად საქართველოს ცენტრალური ადმინისტრაციის კომიტეტის პრეზიდიუმის მიერ დამტკიცებული განსაკუთრებული ინსტრუქციის საფუძველზე.

საბჭოს შედგენილობაში შედიან: სახლის დირექტორი — თავმჯდომარე, მუდმივი წარმომადგენელი სრულიად საქართველოს ცენტრალური ადმინისტრაციის კომიტეტის საორგანიზაციო განყოფილებისა, საქართველოს კომპარტიის (ბ) ცენტრალური კომიტეტისა და საქართველოს კომკავშირის ორგანოებისა, რომელნიც საორგანიზაციო-მასიურ მუშაობას განაგებენ, საქართველოს სსრ პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოსი, ტფილისის საქალაქო საბჭოსი, საქართველოს სსრ კოლმეურნეობათა ცენტრისა და საქართველოს სსრ საბჭოთა აღმშენებლობის და სამართლის ინსტიტუტისა, აგრეთვე სახლის სექტორების გამგენი და სახლიდან არსებულ დამხმარე დაწესებულებათა ხელმძღვანელები.

5. საბჭოთა აღმშენებლობის სახლის უშუალო ხელმძღვანელობას და მმართველობას განაზოგადებს დირექტორი, რომელსაც დანიშნავს და უკან გაიწვევს სრულიად საქართველოს ცენტრალური ადმინისტრაციის კომიტეტის პრეზიდიუმი.

6. საბჭოთა აღმშენებლობის სახლი შესდგება სასწავლო და მასიური მუშაობის შესწავლის სექტორებისაგან და ბიბლიოთეკისაგან.

სექტორებისა და ბიბლიოთეკის სათავეში სდგან გამგეები, რომელთაც დანიშნავს და დაითხოვს სახლის დირექტორი სრულიად საქართველოს ცენტ-

რალური აღმასრულებელი კომიტეტის საორგანიზაციო განყოფილებასთან თანხმებით.

7. საბჭოთა აღმშენებლობის სახლის სასწავლო სექტორის დაეკისრება:

ა) მოაწყოს საქართველოს სსრ საბჭოთა აღმშენებლობის კადრების მასიური მომზადებისა და გადამზადების საქმე და ხელმძღვანელობა გაუწიოს ამ საქმეს;

ბ) საერთო სამეთოდო ხელმძღვანელობა გაუწიოს სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტებთან და საქალაქო საბჭოებთან მოწყობილ საბჭოთა აღმშენებლობის კურსებს;

გ) მონაწილეობა მიიღოს განათლების სახალხო კომისარიატის ორგანოების მიერ იმ საპროგრამო-სამეთოდო საკითხების დამუშავებაში, რაც შეეხება საბჭოთა აღმშენებლობის სწავლებას სასწავლებლებში;

დ) სამეთოდო ხელმძღვანელობა გაუწიოს საბჭოთა აღმშენებლობის ხაზით მშრომელთა ფართო მასებში წარმოებულ მასიურ-საგანმანათლებლო მუშაობას.

სასწავლო სექტორთან მოეწყობა: 1) საბჭოთა აღმშენებლობისა და მისი ცალკე დარგების მუდმივი და დროებითი კურსები, 2) სამეთოდო ბიურო საგნობრივი კომისიებით და 3) კონსულტაციებისა და დაუსწრებელი სწავლების ბიურო.

8. მასიური მუშაობის შესწავლის სექტორის დაეკისრება:

ა) საბჭოთა აღმშენებლობის საკითხების მეცნიერულ-პრაქტიკული დამუშავება;

ბ) საბჭოთა აღმშენებლობის საკითხებზე მოხსენებებისა და ლექციების მოწყობა;

გ) სასოფლო და საქალაქო საბჭოებთან საბჭოთა აღმშენებლობის გამოყენებისა, ზიბლოთეკებისა და სხვა დაწესებულებების მოწყობა;

დ) საბჭოთა აღმშენებლობის დარგში ბეჭდვითი შრომებისა და იმავე საკითხის შესახებ პოპულარული ლიტერატურის გამოცემა.

მასიური მუშაობის შესწავლის სექტორთან არსებობს საბჭოთა აღმშენებლობის მასალის ბიურო, რომელსაც დაეკისრება საბჭოთა აღმშენებლობის საქმის ყველა აქტების, დოკუმენტების და მასალის შეკრევა, სისტემატიზაცია და შენახვა.

მასიური მუშაობის შესწავლის სექტორი, მასიური მუშაობის ექსპერიმენტალური შესწავლისათვის, მონაწილეობას მიიღებს სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის საორგანიზაციო განყოფილების მიერ წარმოებულ ადგილობრივი საბჭოების გამოკვლევებში და აგრეთვე ადგილობრივი საჩვენებელი საბჭოებისა და აღმასრულებელი კომიტეტების მოწყობაში.

9. ინსტრუქციებს სექტორების, ბიუროების, კურსების და კონსულტაციების მუშაობის შესახებ და მათი მუშაობის პროგრამებსა და გეგმებს განიხილავს სახლის საბჭო და დაამტკიცებს სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი.

10. საბჭოთა აღმშენებლობის სახლს ჰყავს ადგილობრივ თავისი ფილიალები: საბჭოთა აღმშენებლობის საქალაქო და სარაიონო კაბინეტები, რომელნიც იმოქმედებენ სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის მიერ დამტკიცებული სატიპო დებულებების საფუძველზე.

11. საბჭოთა აღმშენებლობის სახლი ინახება სახელმწიფო ბიუჯეტით—სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის ხარჯთაღრიცხვით ვაკეშილი სახსრით.

12. საბჭოთა აღმშენებლობის სახლს აქვს ბუკედი საქართველოს სსრ სახელმწიფო ღერბის გამოსახულებით და თავისი სახელწოდების წარწერით.

263. დადგენილება ც. ა. კ.

„რემედისის“ დეკადის (ათღიურის) ჩატარების შესახებ.

რევოლუციისათვის მებრძოლთა დამხმარე საერთაშორისო ორგანიზაციის (რემედისის) მატერიალური სახსრის გაძლიერებისა და მისი იდეების და ამოცანების პოპულარიზაციის მიზნით—სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

1. ნება დაერთოს რევოლუციისათვის მებრძოლთა ორგანიზაციის (რემედისის) საქართველოს ცენტრალურ კომიტეტს ჩაატაროს საქართველოს სსრ მთელს ტერიტორიაზე ამა წლის დეკემბრის 15-დან დეკემბრის 24-მდე „რემედისის“ დეკადა ჭეშმომდგენო მუხლებში აღნიშნულ საფუძველზე:

2. „რემედისის“ საქართველოს ცენტრალურ კომიტეტს ნება აქვს:

ა) მოაწიოს დეკემბრის 18, 19 და 20 ჟურნეში, საჯარო ადგილებში და სახელმწიფო დაწესებულებებში ფულის შეგროვება ყულაბებით და აგრეთვე ყველა დაწესებულებასა და საწარმოში შეწირულებათა შეგროვება ფურცლებზე ხელის მოწერით;

ბ) გამართოს ფასიანი კონცერტები და წარმოდგენები;

გ) მოაწიოს საჯარო ლექციები, საუბრები და მოხსენებები სათანადო თემებზე, რისთვისაც გამოიყენოს საზოგადო აუდიტორიები და კინო-თეატრები, აგრეთვე რადიო გადაცემა.

3. შემოღებულ იქნეს დეკემბრის 18, 19 და 20-ს ვასართობსა და სანახაობაზე (თეატრი, კონცერტი, ცირკი, კინო და საბილიარდო) შემსვლელთათვის სპეციალური გამოსაღები ბილეთის ფასის 10%-ის რაოდენობით.

შენიშვნა. ამა მუხლში აღნიშნული გამოსაღები გადახდივინებულ იქნება საამისოდ საერთო წესით დადგენილი გამოსაღების გარეშე.

4. ამა დადგენილებაში აღნიშნულ ღონისძიებათ ანხორციელებს „რემედისის“ საქართველოს ცენტრალური კომიტეტი „რემედისის“ ფონდის შესაქმნელად მოწყობილი სპეციალური რესპუბლიკანური კომიტეტის მეშვეობით.

სრულიად საქართველოს ც. ა. კ.-ის თავმჯდომარე ფ. შაზარაძე.

სრ. საქ. ც. ა. კ.-ის მდივანი ს. თოდრა.

1931 წ. დეკემბრის 3.

ტფლისი.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ 278 №-ში 1931 წ. დეკემბრის 5.

სისხლის სამართალი

264. დადგენილება ც.ა.კ. და ს.კ.ს.

სისხლის სამართლის კოდექსის 61 მუხლის 1-ლი და მე-2 ნაწილის რედაქციის შეცვლის შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა მე-II მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მე-2 სესიის 1924 წ. მარტის 10-ის თარიღისა და 77 №-ის დადგენილების მე-2 მუხლის წესისამებრ (კან. კრ. 1924 წ. 1-ლი №-ი, მუხ. 7) სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისარია საბჭო ადგენენ:

სისხლის სამართლის კოდექსის 61 მუხლის 1-ლი და მე-2 ნაწილი (კან. კრ. 1929 წ. 22 №-ი, მუხ. 265; 1931 წ. მე-10 №-ი, მუხ. 123 და მე-18 №-ი, მუხ. 203) მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„ბეგარის მოხდაზე და საერთო სახელმწიფოებრივი დავალებისა თუ საერთო სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის სამუშაოს შესრულებაზე უარისთქმა გამოიწვევს:

პირველად—ჯარიმას, რაიც დაიდება ხელისუფლების სათანადო ორგანოების მიერ დავალებისა, ბეგარისა თუ სამუშაოს ხუთჯერად ღირებულებამდე;

- მეორედ — თავისუფლების აღკვეთას ან იძულებითსწ მუშაობას ერთ წლამდე.

იგივე ქმედობა, უკეთეს იგი ჩადენილია ჯგუფის მიერ ურთიერთ შორის წინასწარი შეთანხმებით, ან კულაკური ელემენტების მიერ, ან და აქტიური წინააღმდეგობის გაწევით ხელისუფლების ორგანოებისათვის ბეგარისა, დავალებისა ან სამუშაოს ჩატარების დროს,—

თავისუფლების აღკვეთას ორ წლამდე მთელი ქონების ან ქონების ნაწილის კონფისკაციით და უწყებელი ადგილიდან გადასახლებით ან გადაუსახლებლად“.

სრ. საქ. ც. ა. კ.-ის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქ. სსრ ს. კ. ს.ს თავმჯდომარის მოადგ. ბ. ვოჯია.

სრ. საქ. ც. ა. კ.-ის მდივანი ს. თოდრაია.

1931 წ. ნოემბრის 28.

ტფილისი.

265. დადგენილება ც.ა.კ. და ს.ა.ს.

სიხსლის სამართლის კოდექსისათვის 103^ა მუხლის დამატების შესახებ.

„აეტო-მოტო-ტრანსპორტის აღნუსხვის წესების დარღვევისათვის პასუხისმგებლობის შესახებ“ გამოცემული სსრკ-ის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოს 1931 წ. ივლისის 20-ის დადგენილებისა (სსრკ კან. კრ. 1931 წ. 45 №-ი, მუხ. 307) და „ა/კსფსრ გზატკეცილებისა, ყამირგზებისა და საავტომობილო ტრანსპორტის მთავარ სამმართველოსათვის საავალდებულო დადგენილებათა და ინსტრუქციათა გამოცემისა და მათი დარღვევის გამო საიდმინისტრაციო წესით გადასახდელის დადების უფლების მინიჭების თაობაზე“ არსებული დადგენილების მე-4 და 9 მუხლების დამატების შესახებ ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ 1931 წ. სექტემბრის 12-ს მიღებული დადგენილების (ა/კ ცენ. აღმ. კ-ტის პრეზიდიუმის სხდომის ოქმი № 14, § 9) შესაბამისად—სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო, სრულიად საქართველოს საბჭოთა მე-II მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მე-2 სესიის 1924 წლის მარტის 10-ის თარიღისა და 77 №-ის დადგენილების მე-2 მუხლის წესისამებრ (საქ. სსრ კან. კრ. 1924 წ. 1-ლი №-ი, მუხ. 8) ადგენენ:

სიხსლის სამართლის კოდექსს დაემატოს 103^ა მუხლი შემდეგი შინაარსისა:

— „103^ა. აეტო-მოტო-ტრანსპორტის აღნუსხვის წესების დარღვევა, უკეთეს სათანადო აქტით გათვალისწინებულთა პასუხისმგებლობა სიხსლის სამართლის წესით, გამოიწვევს იძულებითს მუშაობას ერთ თვემდე ან ჯარიმას ორას მანეთამდე“.

- სრ. საქ. ც. ა. კ-ის თავმჯდომარე ფ. შახარაძე.
- საქ. სსრ ს. კ. ს-ოს თავმჯდომარის მოადგ. ბ. გოგია.
- სრ. საქ. ც. ა. კ-ის მდივანი ს. თოდრაია.

1931 წ. ნოემბრის 28.
 ტფილისი.

266. დადგენილება ც.ა.კ. და ს.ა.ს.

სიხსლის სამართლის კოდექსისათვის 105^ა მუხლის დამატების შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა მე-II მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მე-2 სესიის 1924 წ. მარტის 10-ის თარიღისა და 77 №-ის დადგენილების მე-2 მუხლის წესისამებრ (კან. კრ. 1924 წ. 1-ლი №-ი, მუხ. 7) სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

სიხსლის სამართლის კოდექსს დაემატოს 105^ა მუხლი შემდეგი შინაარსისა:

— „105^ა. ძალადობით, სამართლის საწინააღმდეგოდ, საცხოვრებელი ფართობის დაჭერა გამოიწვევს თავისუფლების აღკვეთას ან იძულებით მუშაობას ერთ წლამდე“.

- სრ. საქ. ც. ა. კ-ის თავმჯდომარე ფ. შახარაძე.
- საქ. სსრ ს. კ. ს-ოს თავმჯდომარის მოადგ. ბ. გოგია.
- სრ. საქ. ც. ა. კ-ის მდივანი ს. თოდრაია.

1931 წ. ნოემბრის 28.
 ტფილისი.

267. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.

საქართველოს სსრ სამოქალაქო სამართლის საპროცესო კოდექსის 26 მუხლის მე-2 შენიშვნის უკანასკნელი აბზაცის შეცვლის შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა მე-11 მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მე-2 სესიის 1924 წ. მარტის 10-ის თარიღისა და 77 №-ის დადგენილების მე-2 მუხლის წესისამებრ (კან. კრ. 1924 წ. 1-ლი №-ი, მუხ. 7) სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო აღგენენ:

სამოქალაქო სამართლის საპროცესო კოდექსის 26 მუხლის მე-2 შენიშვნის უკანასკნელი აბზაცი (კან. კრ. 1931 წ. მე-19 №-ი, მუხ. 205) მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„ამა შენიშვნის „ა“ და „ვ“ პუნქტებში აღნიშნული საქმეები სრულიად არ ექვემდებარება სასამართლო დაწესებულებას, ხოლო სხვა საქმეებზე ვრცელდება სამოქალაქო საქმეების ქვემდებარეობის საერთო წესები“.

სრ. საქ. ც. ა. კ-ის თავმჯდომარე ფ. შაბარაძე.

საქ. სსრ ს. კ. ს-ის თავმჯდომარის მოადგ. ზ. გოგია.

სრ. საქ. ც. ა. კ-ის მდივანი ს. თოდრია.

1931 წ. ნოემბრის 28.

ტფალისი.

სასამართლო წყობილება და სამართლის წარმოება

268. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.

სისხლის საქმეთა ქვემდებარეობის შესახებ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო აღგენენ:

ვიდრე სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსში სათანადო ცვლილებები შეიტანებოდა, დაწესებულ იქნეს სისხლის საქმეთა შემდეგი ქვემდებარეობა:

1. ყველა სისხლის საქმე ექვემდებარება სახალხო სასამართლოს და განიხილება მის შიგნით სახალხო მოსამართლისა და ორი სახალხო მსაჯულის შედგენილობით, გარდა ამა დადგენილების მე-2 და 3 მუხლებში აღნიშნული საქმეებისა, და იმ საქმეებისა, რაც სპეციალური კანონებით მიკუთვნებულია სამხედრო ტრიბუნალებისა, სარკინისგზო სახაზო სასამართლოს, სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლოებისა, საწარმოო-საიშხანაგო სასამართლოებისა ფაბრიკისა, ქარხანისა, სახელმწიფო და საზოგადოებრივ დაწესებულებასა და საწარმოში და საბინაო აშხანაგობებთან და სახელმწიფო და მუნიციპალურ სახლებთან არსებული საიშხანაგო სასამართლოების გამგებლობისათვის.

2. სახალხო, მოსამართლე ერთპიროვნად, სასამართლოს ბრძანების წესით, განიხილავს საქმეებს ისეთ ქმედობათა შესახებ, რაც გათვალისწინებულია სისხლის სამართლის კოდექსის 60 მუხლის 1-ლი ნაწილით, 64 და 65 მუხლებით, 68 მუხლის მე-3 ნაწილით, 73 მუხლით, 75 მუხლის 1-ლი ნაწილით, 90, 93, 102, 103¹ და 103³ მუხლებით, 106 მუხლის 1-ლი ნაწილით, 112, 113 და 198 მუხლებით, 200 მუხლის 1-ლი და მე-2 ნაწილით, 202 მუხლის 1-ლი ნაწილით, 203—205, 205¹ და 206—211 მუხლებით.

3. საქართველოს სსრ უზენაეს სასამართლოს და, ამისდა შესაბამისად, ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ავტონომიური ოლქის უმაღლეს (უზენაეს) და მთავარ სასამართლოებს ქვემდებარებათ საქმეები:

ა) სისხლის სამართლის კოდექსის 58²—58¹⁴, 58¹⁶, 58¹⁷, 58¹⁷ა, 58¹⁷ბ, 58¹⁸, 58¹⁹, 58²⁰—58²⁷ მუხლებით, 78 მუხლის მე-2 ნაწილით, 118 მუხლის 1-ლი ნაწილით, 120 და 138 მუხლებით და 181 მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებულ დანაშაულთა შესახებ;

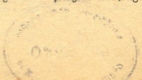
ბ) თანამდებობრივ დანაშაულთა შესახებ, რასაც ჩაიდინენ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტების წევრნი, სახალხო კომისარნი და მდგომარეობით მათთან გათანაბრებული პირნი და მათივე მოადგილენი, რესპუბლიკებისა და ავტონომიური ოლქის პროკურორნი და მათი თანაშემწენი, სახალხო კომისარიატების კოლეგიების წევრნი, უზენაესი, უმაღლესი და მთავარი სასამართლოების წევრნი, სახალხო მოსამართლენი და სახალხო მსაჯულნი, სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტებისა და დამოუკიდებელ საადმინისტრაციო-სამეურნეო ერთეულებად გამოყოფილი ქალაქების საბჭოების თავმჯდომარენი და წევრნი და სარაიონო პროკურორნი;

გ) უზენაესი, უმაღლესი და მთავარი სასამართლოებისათვის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტების პრეზიდიუმებისა, აღნიშნული სასამართლოების პლენუმებისა ან რესპუბლიკებისა და ავტონომიური ოლქის პროკურორების დადგენილებებით გადაცემული საქმეები.

4. უზენაესი, უმაღლესი და მთავარი სასამართლოების პრეზიდიუმებს და რესპუბლიკებისა და ავტონომიური ოლქის პროკურორებს უფლება აქვთ გადასცენ სახალხო სასამართლოს ყველა სისხლის საქმე ან სისხლის საქმეთა კატეგორია ამა დადგენილების მე-3 მუხლის „ა“ პუნქტში აღნიშნულ საქმეთაგან, უკეთეს საქმე რთული არ არის ან მას არა აქვს ფართო საზოგადოებრივი მნიშვნელობა, გარდა სისხლის სამართლის კოდექსის 58²—58¹⁴ მუხლებით, 58¹⁶, მუხლის 1-ლი ნაწილით, 58¹⁷, 58¹⁷ა, 58¹⁷ბ, 58²⁰—58²², 58²⁴ მუხლებით და 181 მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებულ დანაშაულთა შესახებ საქმეებისა.

5. ამა დადგენილების გამოცემისთანავე ძალადაკარგულად ჩაითვალოს სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სსრ სახალხო კომისარია საბჭოს შემდეგი დადგენილებანი:

ა) 1928 წ. აპრილის 11-ისა „საქართველოს სსრ 1928 წლის რედაქციის სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებულ დანაშაულთა საქმეების ქვემდებარეობის შესახებ“ (საქ. სსრ კან. კრ. 1928 წ. მე-11 №-ი, მუხ. 106 და 1931 წ. მე-5 №-ი, მუხ. 70);

ბ) 1929 წ. აგვისტოს 30-ისა „სამაზრო სასამართლოების გაუქმებისა და სისხლის სამართლის და სამოქალაქო სამართლის საქმეების ქვემდებარეობის შესახებ“ (საქ. სსრ კან. კრ. 1929 წ. მე-19 სესი, მუხ. 201).

6. ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ავტონომიური ოლქის ცენტრალურმა აღმასრულებელმა კომიტეტებმა უნდა შეუთანხმონ თავიანთი კანონმდებლობა ამა დადგენილებას.

სრ. საქ. ც. ა. კ-ის თავმჯდომარე ფ. მანარაძე.

საქ. სსრ ა. კ. ს-ის თავმჯდომარის მოადგ. ბ. ვოგია.

სრ. საქ. ც. ა. კ-ის მდივანი ხ. თოდრაძე.

1931 წ. ნოემბრის 28.
ტფილისი.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის
მუშათა და კლესთა მთავრობის
კანონთა და განკარგულებათა კრებულის
 — საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს და ეკონომიური
 საბჭოს საქმეთა მმართველობის გამოცემა —
 (ვ ი რ ე ე ლ ი ნ ა წ ი ლ ი ს)
ხელის მოწერის უასი 1933 წლისათვის
 — **8 მ ა ნ ე თ ი** —